

III. 12 Vasištha popisuje, jak vzniká stvořený svět.

VASIŠTHA pravil: Ó Rámo, budu ti vyprávět o tom, jak se zdá, že v jediném čirém a nerozděleném kosmickém Bytí vznikne stvořený svět, stejně jako vzniknou sny ve vědomí spícího člověka.

Tento vesmír je ve skutečnosti věčná, zářící Inteligence, která uvnitř sebe vytváří to poznatelné, co bude poznáno jako to, co existuje, s představou formy, jíž je prostor, a s dotazováním se na sebe sama. Takto vznikne nejprve prostor. Když po určitém čase v kosmickém Bytí zesílí uvědomění si stvořeného světa, objeví se budoucí *džíva*, kosmická duše neboli *hiraṇyagarbha*, a Absolutno, *Brahman*, se vzdá svého nejvyššího stavu a vymezí se jakožto *džíva*. I poté však *Brahman* zůstane *Brahman* a k žádné proměně v něco jiného ve skutečnosti nedojde.

V prostoru se sama od sebe projeví kvalita zvuku. Pak se objeví představa ega, která je základem pro další stvoření vesmíru, a ve stejném okamžiku vznikne to, co nazýváme čas. To vše se děje jen jako tvůrčí představa neoddělitelně spojená s kosmickým Bytím, nikoli jako skutečná proměna Absolutna.

Pomocí této tvůrčí představy vznikne vzduch. Dále se objeví posvátný text zvaný *véda*.⁴ Vědomí, které je vším tím obklopeno, se nazve *džíva* a stane se příčinou vzniku všech prvků tohoto světa.

Existuje čtrnáct úrovní existence a každá má své obyvatele. Všechny jsou projevem tvůrčích představ Vědomí. Jakmile ve Vědomí vznikne představa „jsem světlo“, okamžitě se vynoří zdroj světla, například Slunce. Podobným způsobem vznikne voda a země.⁵

Všechny základní prvky na sebe vzájemně působí jako zakoušející a to, co je zakoušeno, a celý stvořený svět se objeví jako vlny na hladině oceánu. Vše je dohromady tak dokonale propojeno, že není možné jedno od druhého oddělit, dokud nenastane konec vesmíru. Tyto hmotné projevy se neustále mění, kdežto Skutečnost zůstává beze změn. Jelikož jsou všechny projevené objekty propojeny s Vědomím, přijmou hmotnou podobu okamžitě, přestože nejsou ničím jiným než neomezeným Vědomím, jež nepodléhá žádné změně.

4 Třemi hlavními *védami* jsou *Rgvéda*, *Sámavéda* a *Jadžurvéda*. (Pozn. překl.)

5 Prostor, vzduch, oheň, voda a země je pět základních prvků, viz *bhúta*, z nichž je všechno složeno. (Pozn. překl.)